

Kirjallinen kysymys KK 220/2026 vp

Hanna Laine-Nousimaa sd ym.

Kirjallinen kysymys yhteiskunnallisen yritystoiminnan edistämisestä ja hyödyntämisestä Suomen haasteiden ratkaisussa

Eduskunnan puhemiehelle

Yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan ensisijaisena tavoitteena on yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja positiivinen muutos yhteiskunnassa. Yleensä tavoitteeseen sisältyy sosiaalisesti, ympäristöllisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys ja elinvoiman edistäminen.

Suomessa on tunnistettu noin 5 000 yhteiskunnallista yritystä. Ne työllistävät noin 85 000 henkeä eli yhtä paljon kuin metsäteollisuus alihankkijoihin ja kaksi kertaa niin paljon kuin startup-yritykset. Yhteiskunnallinen yritys voi toimia osakeyhtiönä, osuuskuntana tai kirjanpidollisesti eriytettyinä osana yhdistyksen tai säätiön toimintaa.

Yhteiskunnalliset yritykset sijoittavat pääosan voitostaan suoraan takaisin missionsa ratkaisemiseen, toimintansa kehittämiseen tai yleishyödyllisen omistajansa perustehtävän rahoittamiseen. Yhteiskunnallisten yritysten yleisimpiä toimialoja Suomessa ovat sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelut, työllisyyden edistäminen, kiertotalous ja uudelleenkäyttö sekä kulttuuripalvelut.

Hallitus toteaa 5.9.2024 hyväksymässään yrittäjyyden periaatepäätöksessä, että yhteiskunnallisten yritysten potentiaali ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä yhteiskunnan edistämisessä on merkittävä. Lisäksi periaatepäätöksessä huomautetaan, että yhteiskunnallisilla yrityksillä ja osuuskunnilla on myös omat erityistarpeensa.

Hallituksen tammikuussa 2026 eduskunnalle antamassa maaseutupoliittisessa selonteossa hallitus listaa useita yhteiskunnalliseen yritystoimintaan liittyviä mahdollisuuksia. Yhteislähtöinen yhteiskunnallinen yritystoiminta nähdään potentiaalisena palveluverkon tyhjiön paikkaajana, paikallisten työpaikkojen luojana, vaikeasti työllistyville ryhmille mahdollisuuksia tarjoavana toimijana sekä demokraattisen yhteiskunnan ja oman alueensa kehittämisen avaintekijänä. Selonteossa luvataan myös parantaa yhteiskunnallisten yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta ja toimia erityisesti niillä alueilla ja aloilla, joilla julkinen tai yksityinen sektori ei tarjoa perus- ja välttämättömyyspalveluita.

Hallituksen joulukuussa 2025 hyväksymässä yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategiassa vuosille 2026—2030 visioksi asetetaan kasvava ja vaikuttava yhteisötalous, joka lisää työllisyyttä, osallisuutta sekä ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kasvua. Perustana tälle ovat hyvät toimintaedellytykset yhteiskunnallisille yrityksille ja yhteisötalouden toimijoille.

Kirjallinen kysymys KK 220/2026 vp

Useissa Euroopan maissa, esimerkiksi Espanjassa, Ranskassa, Italiassa, Portugalissa, Belgiassa ja Luxemburgissa, yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytysten perustana on oma lainsäädännössä määritelty asemansa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus on ottanut yhteiskunnalliset yritykset ja osuuskunnat huomioon yrittäjyyden periaatepäätöksen toimenpidesuunnitelmassa ja sen toteuttamisessa,

onko hallituksella suunnitelmissa muiden Euroopan maiden tavoin tunnustaa yhteiskunnallisten yritysten erityisluonne ja asema lainsäädännössä sekä näin vahvistaa niiden roolia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväen yhteiskunnan rakentamisessa,

miten hallitus aikoo vahvistaa yhteiskunnallisten yritysten roolia työllisyyden edistämisessä, erityisesti vaikeasti työllistyvien henkilöiden osalta, ja

miten hallitus aikoo edistää yhteiskunnallisten yritysten mahdollisuuksia toimia julkisesti rahoitettujen peruspalveluiden, kuten sote-palveluiden, täydentäjinä ja kehittäjinä?

Helsingissä 21.5.2026

Hanna Laine-Nousimaa sd
Aki Lindén sd
Niina Malm sd
Kimmo Kiljunen sd
Jani Kokko sd
Lotta Hamari sd
Lauri Lyly sd
Kim Berg sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Riitta Kaarisalo sd
Helena Marttila sd